

ТЕМА №13. КОНСТИТУЦІЙНІ ЗАСАДИ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

Контрольні питання:

1. Поняття, ознаки та теорії місцевого самоврядування.
2. Історія становлення місцевого самоврядування в Україні.
3. Територіальна, матеріальна, фінансова, організаційна та правова основи місцевого самоврядування.
4. Сфера компетенції та акти місцевого самоврядування.
5. Система місцевого самоврядування.
6. Територіальна громада – первинний суб'єкт місцевого самоврядування. Форми безпосереднього здійснення муніципальної влади територіальною громадою.
7. Місцеві ради – представницький орган місцевого самоврядування.
8. Правовий статус сільського, селищного, міського голови в системі місцевого самоврядування.
9. Виконавчий комітет сільської, селищної, міської ради в системі місцевого самоврядування.
10. Органи самоорганізації населення.
11. Гарантії місцевого самоврядування.

Додаткові питання

1. Світові моделі місцевого самоврядування та їх реалізація в Україні.
2. Органи і посадові особи місцевого самоврядування.
3. Сільська, селищна, міська рада в системі місцевого самоврядування.
4. Особливості статусу районних та обласних рад як органів місцевого самоврядування, що представляють спільні інтереси територіальних громад сіл, селищ, міст.
5. Повноваження органів місцевого самоврядування.
6. Акти органів місцевого самоврядування.
7. Порядок формування, організація роботи органів та посадових осіб місцевого самоврядування.
8. Статус депутата місцевої ради.
9. Форми безпосереднього здійснення муніципальної влади територіальною громадою.

Питання для самостійного вивчення.

1. Проаналізуйте рішення КСУ щодо відповідності Конституції України положень ч.5 ст.6, ч.1 ст.11, ч.4 ст.16, п.п. 3, 5, 6, 9, 10, 16 ч.1 ст.26, ч.3, 4 ст.41, ч.6 ст.42, ст.ст. 51-54, ч.4 ст.61, ч.1 ст.62, ч.1, 6, 7 ст.63, ч.4-6 ст.78, ч.3, 5, 7 ст.79, п.2 розділу 5 “Прикінцеві та перехідні положення” Закону України “Про місцеве самоврядування в Україні” від 9 лютого 2000 р.

2. Проаналізуйте рішення КСУ щодо офіційного тлумачення положень ч.1 ст.140 Конституції України (справа про об'єднання територіальних громад) від 18 червня 2002 р.

Теми рефератів, доповідей

1. Місцеве самоврядування в системі народовладдя.
2. Основні наукові концепції місцевого самоврядування.
3. Найбільш поширені моделі місцевого самоврядування.
4. Місцевий референдум як форма безпосереднього здійснення муніципальної влади територіальною громадою.
5. Державна підтримка місцевого самоврядування.
6. Особливості обрання депутатів районних і обласних рад.
7. Особливості обрання голів районних і обласних рад.
8. Особливості виконавчих органів районних і обласних рад.
9. Особливості повноважень районних і обласних рад.

Перелік ключових термінів та понять теми:

Місцеве самоврядування в Україні. Система місцевого самоврядування. Територіальна громада – первинний суб'єкт місцевого самоврядування. Сільська, селищна, міська рада. Правовий статус сільського, селищного, міського голови. Виконавчий комітет в системі місцевого самоврядування. Особливості статусу районних та обласних рад як органів місцевого самоврядування. Органи самоорганізації населення. Територіальна, матеріальна, фінансова, організаційна та правова основи місцевого самоврядування. Сфера компетенції місцевого самоврядування. Акти місцевого самоврядування. Порядок формування, організація роботи органів та посадових осіб місцевого самоврядування. Статус депутата місцевої ради. Форми безпосереднього здійснення муніципальної влади територіальною громадою. Гарантії місцевого самоврядування.

Методичні вказівки:

Підготовка до семінарського передбачає вивчення теоретичних положень лекційного матеріалу та матеріалів підручника.

Курсант має опрацювати як теоретичний матеріал так і Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні» та засвоїти:

- Поняття місцевого самоврядування.
- Ознаки місцевого самоврядування.
- Правова, організаційна і фінансова автономність органів місцевого самоврядування.
- Міжнародно-правове регулювання питань місцевого самоврядування. Європейська Хартія про місцеве самоврядування.

Особливу увагу необхідно звернути на історію становлення і розвитку місцевого самоврядування в Україні. Магдебургське право. Органи місцевої державної влади в радянський період.

Знати систему принципів і органів місцевого самоврядування. Порядок формування органів місцевого самоврядування. Голови місцевих Рад: порядок обрання і статус. Інші форми місцевого самоврядування. Сільські, селищні міські ради. Виконавчі органи сільських, селищних та міських рад. Матеріальна і фінансова основа самоврядування. Особливості здійснення місцевого самоврядування в містах Києві та Севастополі. Функції і повноваження та акти органів місцевого самоврядування. Адміністративний, фінансовий, судовий та ін. контроль (нагляд) за діяльністю органів місцевого самоврядування.

Особливу увагу необхідно приділити під час підготовки до семінару питанням гарантій здійснення повноважень і відповідальності місцевого самоврядування.

При вивченні теми та підготовці до заняття слід звернути увагу на розділ 11 Конституції України, законодавство, яке регламентує правовий статус місцевого самоврядування, головні напрямки муніципальної реформи в Україні.